

Վարազայի Հավատիս հաճութաւ տէօրթ տէփա, ետնի բազար իրթէսի, սալը, բէնճէմպիհ, վէ ճիւսմա իրթէսի կիւնէրի չըգմագտա տըր :

Վարազա սէնէտէ 200 նիւսիսէ վէրիւիւղ, գըլ-մէթի տախի պիր սէնէ իշին 200, վէ ալթը մյ ի-շին 100 զուրուշտուր :

Եւել զուրուշտու պիր տէփատա վերէմէյէն քէ-սանտան եալընը 50 զուրուշտախի ալընարագ, իւշ այլը 50 նիւսիսէ զալէթա վէրիւիւճէք տիր :

Վարազա թանէ իլէ 50 չէր փարայա սալթըլա-ճագ տըր :

Իլանաթըն սալթըլը իւք տէփա իշին 3, իբինճի

տէփա իշին 2, վէ իւշիւնճիւ վէ զիյատէ տէփա-լար իշին 1 զուրուշտուր :

Մէթուղ վէ սայիրէ, Վարազճը խանընտա իւթ զալթաւ, 8 նիւմէրթու օտատա, Փանոսեան Վարազեա իոմինէ կէօնտէրիւճէք տիր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԻՅԵ

ԹԵԳԱՏՏԻՒՄ

Ումուճէն պէնիի առեմ իլերու կիթմէքտէ տիր, չիւնքի հէր տէվէթ վէ հէր միլէթ իլերու կիթմէքտէ տիր :

Հէր մէվսիմ քէնտի մահալուճու վէրտի-կի միսիլու, հէր ասըր տախի քէնտի մու-հասսէնաթընը կէօսթէրմիշ, վէ աշիքեար սէջլէրիւ քի, սն տագուզուճու ասըր, տիւն-եա թարիիլէրտէ էն պիւլիւք պիր ասըր սը-րասընա կէշմիշ տիր :

(Սն տագուզուճու ասըրտա սայիր տէվէթ վէ միլէթէրին, թարիլը մէտէնիյէթ վէ ինսանիյ յէթտէ իթմիքէրի թէգատտիւմի պիր թարաֆ իտէրէք, եալընը Սալթանաթը սէնիյէթի էպէտտէվամըն, գըրգ էլլի սէ-նէտէն, վէ խուսուսիյէ շու սն պիր գաշ սէնէտէն պէրու, իպարալ իթմիկի թէգատ-տիւմի, մուսթասարճա նագշ ու պէյան ի-տէլիմ :

(Սն տագուզուճու ասըն իւք սէմէրէսի-նի, ճէնէթմէքեան Սուլթան Սահմալ խան հաղըթէրի կէօսթէրմէյէ պաշայարագ, քէնտի վաղըթարընը միւսատէ իթմիկի մէրթէպէ մէտէնիյէթ վէ միւսավաթ թօ-հուճարընը էքմէք նիյէթի խայրիյէսիյէ, Սէմալիքի մահուսէյի շահանէ թարասընը թարապ իթմէքտէ օլան մախուգաթը մուզի-րէյի պէտիսահանը տէփ ու բէֆ իթմիլիւշ, վէ իթիլա իտէն մէզուաթը քէնտի խալէֆ-լէրինէ պըրագարագ, տարի ֆէնասըն տարի պագալէ թահվիլ իթմիշ տիր :

Շէնէթմէքեան Սուլթան Սէմալ խան հաղըթէրի տախի, քէնտի բէտէրիլէրինն նի-յէթի խայրիյէլէրինտէն ասյա շաշմայարագ, վագատ էնվայի մէտէնիյէթ թօհուճարընը էք-տիրմիշտիր, լաքին իքմալ ու թեզնիտինի, պիթթապի քէնտի խալէֆէրինէ թէրք իյ-լէմիշ տիր, չիւնքի, պու ալէմտէ հէր շէ-յին, էհէմմիյ յէթտէն պուլունան վագթէ միւհթաճ պուլունտուղու տէրքեար, վէ պիր պիւլիւք տէվէթի իլերու կէօսթիւմէք իշին իսէ, պիւլիւք վագըթար, պիւլիւք զալթար, վէ պիւլիւք թէճրիւպէլէր իթմիլա իտէճէկի աշիքեար տըր :

Տիւնեանըն ճիհանիլիլէք տէվըրէրինտէ, տէվէթի Նիւյէ տախի, լաղըմ կէլէն ճիհան-

կիրլոյի հէմ իճրա իթմիշ, վէ հէմտէ հէր տէվէթտէն զիյատէ իլերու կիթմիշ իտի, տիմէք տիր քի, ճիհանիլիլէք տէվըրի կէշտի-կի հալտէ, հէր տէվէթ, վագթէ հիւքմ իթ-մէքտէ օլան եէնի ուսուլ ու թարիլէ սիւ-լուք իթմէլի իտի, եօստա պաշգա տէվէթէր-տէն կէրի գալաճաղը պի իլթիպաշ իտի. նա-սըլ քի տէվէթի Նիւյէ տախի շու բօլթի-գա տէրսինի բէք ալեա պիլտիկինտէն, անին-տէ եէնի բուհ եանի մէտէնիյ յէթ տայիրէ-սինէ տախալթէ միւսարաթ իթմիշ իտի. լաքին հէր եէրին ապու հալասը վէ իթմի պիր օլմաղընտան, պաղը եէրին մահուլու տահա էրքէն եա տահա կիճ, տահա չօգ վէ եա տահա աղ ալընտըղը կիպի, Սէմալիքի մահ-րուսէնին հէր սընըֆ թէպալարը իլէ, նի-չէ տէվէթէր թէպալարը պէյնիտէ պիւ-սիւք ֆարգըլար պուլունտուղունտան, թապի-աթիյէ, այնի միւստէթ զարթընտա, այնի տէրէճէտէ թէգատտիւմ կէօրիւլէմէյիպ, պի-րալ զիյատէճէ թէհամմիւլ օլունմասը էլ-զէմիյ յէթտէն իտի :

Սէտէնիյ յէթ տէվընըն եէնի պիր տէվ-րան օլունտուղունտան, հէր տէվէթ վէ հէր միւ-լէթ բէք չօգ թէճրիւպէլէրէ միւհթաճ պու-լունմագտէ, վէ հէր պիրիսի պաշգա պաշգա մէպտէլէրէ (սկզբունք) խըտմէթ վէ իթիպար իթմէքտէ, վէ ումուճէն գապուլէ շայան պիր մէպտիյէ պէքէնիլմէքտէ իտի :

Տէվէթիլէրճէ, պաշըճա իքի մէպտէյէ զիյատէ էհէմմիյէթ վէրիլմէքտէ իտի, շէյ-լէքի, պիրիսինն ահքեամընճա, հէր տէվ-լէթ քէնտի հէյնէթիյէ գուլվէթ ու աղա-մէթ քէսալ իտիպ, թէպատաղ զայիֆ, ֆա-լըր, ճահիլ, վէ հուգուգու թապիլիյէտէն մահրում գալմալը, վէ թապի պուլունտու-ղու տէվէթին արգասընտան գօյուն սիւրիւ-սիւ կիպի կիթմէլի իտի, չիւնքի օլ մէպտէ-յէ սիւրիւք իտէնիլէրին զիւլմիւնճէ, էհա-լինին գուլվէթ, նուֆուլ, սէրվէթ, վէ հու-գուգ սահիպի օլմասը, տէվէթի իշին պիր զայիֆիլք սայըլմագտա իտի. հալպու քի տի-կէր մէպտէնին ահքեամընճա, հէյնէթի տէվէթ վէ էհալի, իքիսի պիր վիճուտ տի-մէք օլուպ, իքիսի տախի քէնտի գուլվէթի-նի պիր մէպատաւն ալմալը, իքիսի տախի պիր ուղուրտա սարֆ իթմէլի, վէլ հասըլ ճան իլէ թէն կիպի պիրլէշմիշ սայըլմալը ի-տի :

Շու սօնրաքի մէպտէ, թամ մէտէնիյ-եէթ վէ հագգանիյէթ մէպտէսի իտի, չիւն-քի թապիլթա մուֆալըգ իտի, վէ թապի-աթիլէտէ, էվվէլ ու ախըր տիւնեայա հիւքմ իտէճէքտի :

Նշվելիլի ուսուլտէ եիւրիւմէք բէք գօլայ իտի, չիւնքի տէվէթէր իշին, հէր շէյտէն զիյատէ էհալիլէրինն ճէլալէթի լաղըմ իտի, վէ օլ հաղըրըգտա զալթէն մէվճուտ օլունտուղունտան պաշգա, պիր թաղըմ զատէկեանըար վէ բուհպանլար, քէնտի մէֆաթաթը զալթիյէ-լէրի իշին, էզ ճան ու տիլ, քէնտիլէրէ, օլ սուրէթլէ պիւլիւք եարտըմ, վէ պիւլիւք խըտմէթ իթմէքտէ իտիլէր. հալպու քի, իքինճի ուսուլ եախօտ մէպտէյէ սիւրիւք իթ-մէք, հատտէն զիյատէ միւշքիլ իտի, զիրա, էհալինին աղ չօգ թալիմ ու թէրպիյէսիւ-նին պիւլիւք զալթմէթլէրէ վէ չօգ վագըթլարա միւհթաճ պուլունտուղուն շէյլէ տուրսուն, զա-տէկեան վէ բուհպան կիւրուհլարը թարաֆ-լարընտան գուհուրա կէլէճէք օլան մուսա-լէֆէթ վէ մուգալթմէթէ տախի գարըն կէլի-նիպ ուղըաշմագ իթմիլա իթմէքտէ իտի :

Տէվէթի ալիյէ գըրգ էլլի սէնէտէն պէ-րու, վագատա աղըր աղըր ալընշտըր, լաքին թարիլը մէտէնիյէթտէ, բէք չօգ եօլար ալընշտըր :

Սէտէնիյ յէթին էսասը, հուգուգու շախ-սիյէ իլէ ատալէթին թանըլմասը իւզէրիտտէ տիր. վէ պուլնլարըն տախի մուգատտէմէսի, հէր քէսին հագգանիյ յէթ նէզտինտէ միւսավի թուլթուլմասը տըր :

Պիր վագըթլար գարընտան պիր էօրֆիւ-իպամ բասթ կէլտիկինտէ, գալթըրմտան ա-շաղը ինմէյէ, վէ ումուզուն տաքի մէնտիլիլէ, իսթէտիկի անտէ բապուճունուն շամուրու-նու սիլմէյէ մէպուր պուլունան խրիսթի լան-սօնրատան սէրպէսթճէ իսթէտիկի գալթը-րմտան, եէօրիւմէյէ, վէ պիր վագըթ գալթա-ղը վէ մէսթի շագըրըլա խալմտան թէֆ-րիգ օլունան խրիսթիյան, սօնրատան թըպ-գը խալմ կիպի ֆէս գօյուպ վէ սէթրի բան-թալուն կիյմէյէ, վէ պիր վագըթ ֆէսի իւ-թիւնէ պիր սիյահ սիւրիւք նիշանը գօյարագ-լորիսթիյանըղըն խապէր վիթմէյէ մէպուր օլան խրիսթիյան, շիմտի իսէ քէմալը սէր-պէսթիյէթ վէ միւսավաթ իւզըրէ, սայէյի ատալէթվայէյի հագըրէթի թաճատարիտէ կէզ-մէքտէ, վէ հէր նէվիլ բիւլթպէ, իւնվան, վէ

մենտուպ ու իմիջացալծա մաղճար պոստու-
մագտա տըր :

Նասըլ քի պալեատէ տախի սէյլէտիք ,
մէմալիքի մահրուսէյի Հաճանէտէ վագաա
մէտէնիյիէթ իլէրու կիթմէքտէ , վէ էնվայի
սէմէրէլէր կէօսթէրմէքտէ իտի , լաքին իքմալէ
իւմէք իշին , պիր Վատիշահը սահիպ գուտ-
րէթ վէ ուլու սըֆաթ , վէ պիր վիւքէլայը
Ֆէթմանէթսիմաթըն տէվրի հիմէմաթ ֆէվրի-
նէ պէքլէմէքտէ իտի :

Հէվքէթլու գուտրէթլու բաթիշահը առա-
լէթմէնահ էֆէնտիմիլ Մպտիւլ Աղիլ խան
հազրէթլիւրինն ըուղու մէյմէնէթ ֆիրու-
ղու ճիւղուսու հիւմայունլարընտան պէրու ,
մէմալիքի մահրուսէյի Հաճանէ ուֆուղուն-
տա , հէր ըուլ , հէր սընըֆ թէպաա իշին , պի-
րէր եէնի իգպալ ու սէատէթ շէֆապլարը
թուլու իթմէյ պաշաաղը , վէ շու թարիսի
աալի գատըն , հէր միլլէթ տէֆթէրինտէ ,
հատտէն զիյատէ մէտհ ու սէնալէր իլէ գայտ
օլունուպ , քեսֆէյի տօսթ տէվլէթլէրին
մէմուսնիյիէթ ու մէսէրրէթինի , վէ էֆքէա-
րը ֆասիտէ իլէ մէլուֆ պուլունանլարըն
տախի , հասէտ ու մահպունիյիէթինի մու-
ճիպ օլտուղու , թարիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր :

() Ը ըուղու մէսուտտան պէրու , Տէվլէթի
Ալիյէտէ իծրայէ կէլէն իսլահաթ վէ մամու-
րիյիէթլէր բէք շօգտուրլար , լաքին պիլ կա-
լընըլ պաշըճալարընտան պազըլարընը զիլըր
իլէ , պահսըմըլա տէլամ իտէլիմ :

Այիր տէվլէթին մատտի գուլլէթի , մալիյէ-
տի , իտարէյի ասկէրի լէսի , վէ պահսըյիսինն
հիւանի նիլամընտա պուլունմասընա թէվագ-
գուֆ իթտիկինտէն , շու խուսուսլարա սարֆը
սայ ու հիմէթի լազըմէ պուլուլտուգտան ,
վէ իճապ իտէն մէվգըլարա մէթանէթ վէ իս-
թիհքիւմաթ վէրիտիքտէն սօնրա , մանէվի
գուլլէթինին տախի թէղնիտի նիյէթի միւ-
տուհէսիյլէ , ումում իշին տէրսլէր վէրիլմէ-
յէ պաշայըպ , հէր սընըֆ թէպաանըն էմրի
միւսալաթը թալսի գըլընմըլ , մէմալիքի
մահրուսէնին հէր թարաֆընա միւֆէթթիշ-
լէր կէօստէրիլէրէք , ահվալը հազըրէլէրի
հագգընտա քէսպի մալիւմաթ օլունմուշ իտի .
վէ ուսուլի իտարէնին եէնի պիր սուրէթէ իտ-
խալի մագսէտիյլէ , մէմալիքի մահրուսէնին
վիւլայէթլէրէ թագսիմ օլունմասընա գարար
վէրիլպ , վէ հաթթա նիւմունէ օլմագ իւզըրէ ,
Վուսիլիտէ թուանա վիւլայէթի իհտաս պուլ-
քուլմուշ , էօթէտէ պէրուտէ պազը եօլար
պաշալաթըրըմըլ , վարօրլարըն սայըսը թէք-
սիր գըլընըպ թէլէկրաֆլար թէմտիտ օլուն-
մուշ , վէ մաթպուլաթա սէրպէսթիյիէթ իհ-
սան պուլուլմուշ տուր , վէ զայրի հիւմ , վէ
զայրիհիւմ :

Մաթպուլաթ սէրպէսթիյիէթինին մուհաս-
սէնաթը ատիտէ վէ քէսիթէսի իւզըրինէ սա-
յիր տէֆալար սէյլէյէճէք օլտուղունմուղ-
տան , պու տէֆա կալընըլ շու վիւլայէթ իհ-
տուր իւզըրինէ պազը հալաթիսաթը միւհհիւմ :

մէ վէրտիքտէն սօնրա , պահսըմըլա իտիւմ
վիւրէլիմ :

Այիւքիւք իծրալարը , տայիմա պիւյիւք կա-
նի ֆէթին զաթլար իպրալ իտէպիլիշլէրտիր
Այիր միլլէթտէ եախօտ տէվլէթտէ էհալինն
չօգլուղունտա պիւյիւք պիր մուհասսէնաթ
օլմայուպ , իլա էհիլ տիրայէթ վէ սահիպ ի-
յապաթ զաթլարա մալիք պուլունմասը էլ-
զէմիյիէթտէն տիր :

Թարաֆը Մաթմանաթը սէնիյիէթն ,
պիր գաշ սէնէտէն պէրու , կէօրիւլէպիլմէք-
տէ օլան թէգատտիւմ վէ իսլահաթ ու մա-
մուրիյիէթ , իսմ ու շէօհրէթլէրիյլէ իֆ-
թիլար իտիւլ , վէ մէսրուլ օլմագտա պուլուն-
տուղունմուլ վիւքէլայը ֆէթիսաթ վէ մէմուրի-
նի քիրամ հիմէթ ու ֆէտաքէալըրզլարըլա
տըր . զիրա նիյաթը իսայրիյիէթ իթիյատը
հազըրէթի Վատիշահիյէ թէվլիֆան , հէր
թարաֆտա նիլէ զէվաթը ճէլիլ սըֆաթ , պի-
րէր կիւնա իւրտմէթ ու սատաղաթ վէ իսլա-
հաթ ու մամուրիյիէթ իպրազընա չալըշտը-
լարը հալտէ , էսթէտէ տէվլէթլու Միտհէթ
բաշա հազըրէթլէրի , քէնտի զիրի իտարէսին-
տէ պուլունան Վիլ պէլտէսինտէ , օլ մէր-
թէպէ իծրաաթը միւֆիտէ վէ մէրղուպէ իպ-
րալ իթմիշտիր քի , պազը ճիհէթլէր իլէ , սա-
յիրլէրինքինն մաֆէվիլտէ օլուպ , վէ պի-
րէր իպրէթի ալիմ սայըլմայա տախի շայիթի
պուլունտուլու քեսֆէյի էհիլ տիգգաթ թա-
րաֆընտան թագտիր գըլընտըգտան պաշգա ,
թապիաթիյլէ նէզտի Մաթմատաթը սէնիյ-
իէտէ տախի թահիլն պուլուլտուղունտան ,
էմրի իքմալի մէտէնիյիէթին իլք թէլէրիւպէսի
տախի , միւշարիլէյ հազըրէթլէրինն , կէր-
տէնի բիւր շէրէֆլէրինն թէլէլիլ պուլուլ-
մուշտուր :

Թէլէլիլ օլունմադ վիւլայէթլէրին հալաթիսի
իսայրիյիսին իլք տէֆա վէրմէքլէք շէրէֆինն
Մարաֆա նայիլ օլտուգտան , վէ արատան
ալ պիր վագըթ կէլտիքտէ իծրայէ կէլտիկին ,
վէ պէյաննամէսին տախի թէյիմիւնէն պէ-
յանտէն սօնրա , միւշարիլէյ Միտհէթ բաշա
հազըրէթլէրինն սէմթի մէմուրիյիէթլէրինն
միւթէրազի օլտուգլարըն իշար իթտիկի սըրա-
տա , կազըն վագըթտա Մատուղու գըլթա-
սընտա տախի , շու թէլէպպիւսաթը իսայրի-
յիէն իծրայէ կէլէճէկինն իւթիտար պու-
լունտուղուն , էլէտտի իշլիյաթ իւզըրէ պէ-
յան իյլէմիշ իտի . վէ նասըլ քի , համա ու
սէնալէր օլուն , պու ճիւմա էրթէսի օլմիւթ-
տէյի վէրմէք իգպալինն տախի նայիլ օլմուշ
տուր :

Միտհէթ բաշա հազըրէթլէրինն տէրիւհ-
տէ իթտիքլէրի իւրտմէթի ազիմէ բէք միւշ-
թիլ օլուպ , վէ իսայիլ թէլէրիւպէյէ միւհթաճ
պուլունտուղունտան , վագաա ալ վագըթ
զարֆընտա , մուլաֆֆա օլունա պիլմէսի
մէմուլտէն տէյիլիտի . վէ շու շիւքէ , պաշ-
գա զաթլար հագգընտա օլտուղու թագտիր-
տէ բէք հագգըլ վէ բէքտէ սահիհ սայըլապիլը

իտի . հալպու քի Միտհէթ բաշա հազըրէթ-
լէրի օլ ճիհէթլէ միւսթէսն սայըլմալը իտի ,
զիրա , իսլահաթ ու մամուրիյիէթի միլք ու
միլլէթ , վէ իսայր ու մէնֆաթթը ումում ի-
շին լալըմ կէլէն տիրայէթ ու իսթիտատ իլէ
մէլուֆ , վէ պէլքիտէ մէճպուլ պուլուն-
տուղարը շէյլէ տուրսուն , շիւտ սէնէտէն
պէրու Վիլտէ , բէք չօգ թէլէրիւպէլէր իթ-
միւշ , վէ քէսպի մէհարէթ իյլէմիւլ իտի :

Միտհէթ բաշա հազըրէթլէրի Ռուսուղա
կիտէլիտէն պէրու , քէնտի մէմուրիյիէթի
հասէնէսինն սէրիան իծրայէ վաղ իտէրէք ,
նիլէ իսլահաթլար իծրասընա մուլաֆֆա օլ-
մուշ տուր :

1. Վազալարտա էմրի ինթիլապ մատա-
սի իծրայէ պաշլայըպ , թէքմիլինն ալ պիր
շէյ գալմըլ տըր :

2. Նմրի զիրաաթ զըմընտա , գըլ օլմա-
սը ճիհէթլէ , պիւյիւք պիր իծրա վուգու պու-
լամմըլ իսէտէ , ֆէվթի վագըթ օլունմա-
մագ նիյէթիյլէ , հէր թարաֆա թալիմաթ-
լար իրաալիյլէ , մահսուլաթը մահէլիյիէնն
ճինս վէ մրգատընա տայիր մալիւմաթլար իս-
թէնիլմիւլ տիր :

3. Վիլայէթի մէզպուրէտէ վատի օրման-
լար պուլունուպ , վէ նիլամըլ սուրէթտէ
քէսիլէրէք թէլէթ իտիլմէքտէ օլտուղունտան ,
պիր թահիլը նիլամէ ալընմասընա հիմէթ
օլունմուշ տուր :

4. Ռուսուղտան Մարնայա իլլէմէք իւզ-
րէ , 100 հիսսէտէն իպարէթ օլուպ , վէ պէհէր
հիսսէսի 2 պին զուրուշ օլտուղու հալտէ ,
պիր շիւքէթ թէլէթիլ օլունարագ , 87 հիս-
սէսի օրատա սաթըլմըլ օլտուղունտան , 3
հիսսէսինն զաթը սատարէթ բէնահի հազ-
րէթլէրի ալըպ , վէ 10 հիսսէսինն գապու-
լինն տախի , թարաֆը էլընֆի մամուրիյ-
իէթվայէյի հազըրէթի Վատիշահիտէն լութ
ու քէրէմ պուլուլմուշ տուր :

5. Նալ միլլէթ վէ մէզհէպ ֆարգը պա-
զըլմայարագ , պի քէս վէ էօքսիւլ գալմըլ
օլան շօճուգլարըն գայըլըպ վէ թահիլի սա-
նաթ իթտիլիմէսի նիյէթի իսայրիյիսիյլէ ,
պիր իսլահաթն քիւշատ օլունմուշ օլտուղուն-
տան , զաթը հազըրէթի ֆուգարաթէրվէրիյի
Ղիհանտարիտէն 80 պին զուրուշ իյանէյի
Հաճանէ իհսան պուլուլտուգտան պաշգա ,
վիւքէլայի ֆէթիսաթ պէյնինտէ տախի օլ
պապտէ պիր իյանն տէֆթէրի քիւշաա օլուն-
մուշտուր :

6. Մէմալիքի մահրուսէնին հէման հէր
թարաֆընտա , չիֆթճի կիւրուհու ֆահիլ
միւրապապ իլէ ագճէ ալա ալա պօրճալթըն-
տա չիւրիւմէքտէ , վէ թապիաթիյլէ էմրի զի-
րաաթ իւրալ իսթիլտէն գալմագտա , վէ պի-
նալէն ալէյ ֆագըրըլ զալէպէ իթմէքտէ
օլտուղու միսիլու , օլ թարաֆտա տախի այնի
ֆէնալըլար հիւլմ իթմէքտէ օլտուղունտան ,
էմնիյէթ կէօսթէրէն չիֆթճիլէրէ ճիւզի պիր
ֆայիլ իլէ փարա վէրիլմէք իւզըրէ պիր միւ

վէնէն ստանալով քիւշատ օլունմուշտուր :

Իշ պու պէյան իմտիկիմիլ ալթը ատէտ իպաճաթլարըն քեաֆֆէսի տախի , պէղտէթ սուրէթտէ սէնա ու շիրքանիյիթէ շայեսթէ փսէլէր տէ, Տէլէ մէլլ քիւր ալթընճը խուսուսուն, թարիթտէն միւսթաղնի սուրէթտէ շայանը թագտիր ու թէլէքքիւր օլտուղու , շէմ կիպի նիւմայան տըր :

Թուենա վիլայէթի Էճալիսիյէ պէրապէր , շու նիյմէթ ու ինայէթլը Տագգընտա , թէլլայիւտի Էօմը ու իգպալի Տագգէթի խիւաֆէթքէնաճի զըմննտա , պիլ տախի վաճիպէյի զիմմէթի աճիգանէմիլի իֆայէ միւսաւրաւթ պիրլէ , Էտիյէթի իսայիյէթի թէքէրիւր իմտիքտէն պաշգա , պնի նիյմէթ վէ ինայէթէ , մէմալլէր մաճրուսէյի Տագանէտէ պուլունան քեաֆֆէթի թէպաանըն տախի պիր ան Էվլէլ նայիլ պույրուլմասընը , ճէնապը Էթրիլթիկեարտան Էլ ճան ու տիլ թէմէննի իտէրիլ :

— Պու կիւն մարտ 4 թարիլլէ Լաիլնէտէն ալթըղըմը պիր գըթա մէթուպանազարէն , շէճրի մէլլպուրու կէչէն ճիւմա իրթէսի կիւնիւ թէքարէն սու պասարագ , ֆուգարանըն քիւլլի խասարընը մուճիպ օլմուշ , վէ ֆէրտասը Էանի միւտուարըն 27 ինճի կիւնիւ ախշամընտան պէտ իլէ , Էալաշ Էալաշ Էթիլմէյէ պաշլամընը տըր :

Մարտ 1 տէ Ս իտիլտէն կիլէն մալիյէ , Բուս վէ Էլմէլ րօսթալարը , Էսգուրուտան պալգան թարաֆլարընտան կէլիլլ (Թուենա նէճրիին Էօթէ Էագասընտա վաղը Էըլթըրըմ մաճէլէսինտէ քեպիլն Բուս միլլէթի խասթախանէսինտէ իւշ կիւն պէթլէմէյէ մէճպուր օլմուշտուր :

— Կէչէն սալը կիւնիւ սաաթ տօգուղ քատտէլէրինտէ Լաթանպօլտա զուճուրու կէչէն պօրատա , աթիլիլ զիլթը սագամէթլէրին վուգու պուլտուղու իշիտիլմիլ տիր :

Թափճանէտէ Էթրէպէր խանը վիլանէտիւտէ օլան պիր պիլիլլ Էսէլի աղաճը քէօքիւնտէն տէվթիլէթ , պիր խանէթի Էըգմըն տըր :

Գապա — Թաշ Էօնլէրինտէ սու ֆըլըլարըյլա Էիլթիլ պուլունան պիր մալունա տէվթիլուպ , մալունաճըլարտան պիրիսի պօղուլմուշտուր :

Մէրայ Պուլունունա գատար սիւրիւքէնէն պիր մալունա , տէրուճիտէ պուլունան պալալարը տէնիլլէ աթմայա մէճպուր օլարագ , քէնտույի խէլաս իտէպիլմիլ իսէ տէ , նիճալէթ Գուրու — Էլլէմէյէ գատար սիւրիւքէնտիլթտէն սօնրա գարայա վուրմուշտուր :

Պէլլէր — պէյիտէ տախի տէօրթ գայրգ գարայա վուրուպ , տէրունիտէ պուլունանլարըն վէ գայրգճըլարըն նէ օլտուղու Տէնուղ մալլէմ օլամամըն տըր :

Գուլպախանէտէ պիր նէօպէթճի գուլիպէսի , տէրունիտէքի նէօպէթճի իլէ պէրապէր տէվթիլմիլ տիր :

Սալը — Պաղարընտան ճըգմըն օլան պիր գալթ , Էտիլլ Սուլթան ալիյէթ իւշլան Տագրէթլէրի սէրալը Էօնիւնտէ Էնկէրէնտալ օլան պիր կէմիլլէ ճարթըլարագ տէլինմիլ , վէ տէրունիտէ պուլունան պիր Լալամ գատընը իլէ Տալարըն պօղուլմագ թէճիլթէլէրինտէ իքէն , կէրէք միւշարիլլէյճա սուլթան Տագրէթլէրի գայրգճըլարը , վէ կէրէք Լուանլըլար սանտալարը Էթիլլէրէք գուրթարմըլար , սէրայը մէլլպուրէ նագլ իթմիլլէր , վէ պալաշիլլէր տախի ալմըլար տըր :

— Բիւսթէնճէ տէմիլ Էօլունունուն կէչէն սէնէսինի մուճասէպէսի րույլէթ օլունաւրագ , սէթիլ պին Էիւլ գըրգ պէլ լըրա վարիտաթ , վէ 22,924 իրամէսարիֆ վուգու պուլուպ , վարիտաթընտան թէնվիլ , վէ 15,221 լըրա թէմէթթու Տասըլ օլտուղու անլալըմը , վէ իսթիգրալ օլունան 10,347 լըրանըն ֆայիլի իֆա օլունուպ , պալըսը գուլթանտա սանտըղընա վալ օլունմուշտուր :

— Կէչէն Տագթիւ Թուրնալտա օգունտուղունա կէօրէ , Լուկիտարտան Իզմիլէ գատար , վէ օրատան տախի Լալիլ շէճրի , Լալգարէ , վէ Սիվաս գատար պիր տէմիլ Էօլ Էալըլմագ իւղըն , պիր Էճնէպի գուլթանԷալըն , իճագ իտէն իթիյալ իթա պուլրուլմուշ օլուպ , վէ Լուկիտարտան Իզմիլէ գատար լագըմ կէչէն գըթասընըն ինշասընա իսէ , ալ միւտտէթտէն միւպաշէրէթ գըլլնաճագ իթիլ :

Լիլլէր շու Տալատիս սաճիլիս , իֆրաթ մէրթէպէ սէվինմէյէ շայան տըր :

— Կէչէնտէ Գալաթտա վուգու պուլան տէճէթլու Էանկընտա Տարիգէտէ օլանլար իլին , Լաթանպօլտա իյանլէր թօլիլանտըլ իւղէրինէ , Սէմէթէթէյն վոյլօտասը Գուլապ պէյ Տագրէթլէրինտա տախի , տէրի Սաալտէթ Գրանսըլ սէթիլի Սարքի տը Սուլթիլ ճէնապէրի վասըթասը իլէ , Տարիգի մէլլքիւրտէ Էանան Տիլլիլմ մարապետէրինի մէսքեանը ինշասընա սարֆ օլունմագ իւղըն , 10 պին զուրուշ իրսալինէ Տիմէթ պուլուրտուղու մէմուլաթտէն տիր :

— Տէրի սաալտէթ Լուկիլիլ Էլլիսի Սըր Էէրիլ Պուլլըր ճէնապէրի , թէպալիլ ապուճէվա վէ մէսալիլի սայիլէ զըմննտա Սայտա վէ Սիւվէյիլլէ կիթաթտէն սօնրա , Լաթանպօլտա ալտէթիտէն Էվլէլ , Գուլտըր Էթիլթէ վէ Էամա տախի պիր զիյարէթ իտէճէկի Տալատիսաթը ախիթտէն տիր :

— Սուգատտէմա նէլը օլունտուղունա պիւնէն , րիւքիլպի Էագանէյէ մալսուս օլան աթլարտան 136 րէսի պու տէֆա պա իրալտէյի Տաղընթի Տիճանպանի , Էլիսթէֆա նօղ Էագընլարընտա արամալ օլան ասաթիլի խասսէյի շաճանէնի իւլիւնիլ պէօլիւկի սիւվարիլլէրին թագսիմ օլունմուշտուր : Իշպու աթլարըն Էամանը 600,000 զուրու

շա պալիլ օլուպ , Բուսիանըն ճիճէթի ճէնուպիսինտէն ճէլպ օլունմուշ իտուկի Թուրնալտա օգունմուշտուր :

— Սարագանըն 130 ունճու նիւսթէսինտէ , Գանատայա տայիլ պիր պաճատ , սէճվէն Գանատա Էթթը տէնիլմիլ իսէ տէ , Գանատանըն ատա օլմայա , պիր վասի գարա օրթասընտա պուլունտուղու պէյան օլունուր :

— Պունտան ագտէմ , Սարագանըն նիւսթէսի 40 ար փարայա սաթլաճաղը իլան , վէ իճրասընա միւպաշէրէթ օլունմուշ իտիյսէտէ , օլ խուսուսուն միւլթէրի օլան զաթլարտան պալըլարընա Տագգը կէօրիւնմէտիկի շէյլէ տուլսուն , պալը ճիճէթլէր իլէ , Սարագանըն իտարէսինէ զարար տախի իսապէթ իթմէյէ պաշլատըլը կէօրիւլիւկիւնտէն , պունտան Էօնրա 50 շէր փարայա սաթլմայա պաշլամընտըր :

ԶԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻԷ

Լիլ — Լօրգտան ալլան սօն Տալատիսաթ նալարէն , գօնֆէտէրէլէր րէյիսի , Սաթթըրըն Տէյվիս , մէմուրիլլէթիտէն իսթիֆա իթմիլ օլտուղունտան , Էթրինէ Տիւքիւմէթի ճէնուպիլլէ պաշ գօմանտանը Էթէնթալ Լինին րէյիս ինթիլապը մատտէսի , տէրտէթի իճրա պուլունմուշտուր :

Ֆիտէրէլէրին Տարաթէթի ասթէրիյէսինէ նագարէն , գօնֆէտէրէլէրին մագարըր Տիւքիւմէթիին ալ միւտտէթ զարթընտա զապթու թէսիլ օլունաճաղը աղնալըլթընտան , պիլա մուգալթէթ , շէճրի մէլլպուրու թէրք իլէ , կէրու կէրու Էթիլմէյէ գարար վէրթիլլէր տիր :

— Գէտէրէլէր գօնֆէտէրէլէրին Էն միւճիմ իսկէլէսի օլան Սիլմինիլթըն շէճրինի ալտըգտան սօնրա , Էճալիլ իւլիտ քէսիլլէյիսնէ տիւլմէսին նիյլէթիլլէ , գօնֆէտէրէլէր զալթէթալարընտա , մուճարէպէյէ տայիլ Տալատիսաթ Էագըլմասը Էասագ օլունմուշտուր :

Պիր Տագթիւտան պէրու կէչէն Էմիլիգա Տալատիսաթընտան գօնֆէտէրէլէրին ճան Էթիլմէթտէ օլտուղու անլալըլմագտա օլտուղունտան , Էամուգ վէ մանիֆաթուրա ալաղու իթասընտա պուլունանլարըն , Էմիլ պասիլէթ իւղըն պուլունմալարը իթթիլա իտէճէկի թարիֆէ Տաթէթ տէյիլ տիր :

— Գրանսանըն գալանիյն մէլլիսինէ պիլալաթ արգուճալ թագսիմ իթմէք , ուսուլուճարիյէտէն օլմատըղընտան , պու կիւնլէրտէ իշպու Տուգուգու թագսիլ զըմննտա Սէնաթթու մէլլիսինէ պիր մաճսէր թագսիլ իլէ , Գրանսանըն Գօնսթիլիլիսիօնունտա , Էանի Սալմանագրուլիւնունտա , պըրճա պու մատտէ իւղէրինէ պիր պէնտ տէրճ օլունմասընը թալէպ ու նիյալ , վէ Էլլէմիլլէթի Տագգընտա Էնվայի իսպաթլար իպրալ օլունմուշ

խոսակի, Օրինիօն Դասիօնաշնամ զազեթա-
տա օգուենմուշ տուր :

— Պուխարա ճանիպինտե հուսուլա կէլեն ի-
բէյին ճինսի, մահալի սայիրէ մահուլունտան
ալեա վէ նէֆիս օլտուղու թէճրիւպէ իլէ ան-
լաշըմըշ, վէ Լաօփալըլարտան լաղպէթի քէ-
սիրէ կէօթէրիւմիլ իսէ տէ, պուլունտան ագտեմ
Իթալեա թիւճարընտան իւշ զաթ, իսթի-
եարը թէքէլ իւթաթ իլէ, իբէք պէօճէյի
թօթուսու ալմագ իլին Պուխարայա ազիմէթ,
վէ Զապուս զանընիլէ, կիրիթթարը բէնէյի
հիւթիւմէթ օլարագ, պիր միւտտէթ սօնրա Ի-
թալեա տէվէթինին իլթիմասը իւզէրինէ,
վիւնաթաթը պիլէյի Սալթանաթը Սէնիյէ
իլէ, սէպիլէրի թախիլէ գըլընմըշ, վէ պու-
քէյիլէթին Լաօփալա շույուի, սայիր
թիւճարընտան օրայա կիթմէթտէն ֆէրաղաթ-
աթընը միւսթէթիմ պուլունմուշ իտի. պու-
քէրիւք ախլ օլունան իսպարա նազարէն, ֆը-
րանսը թիւճարընտան, տէվէթի պէհիյ-
յէյի Իրանիյէ թարաֆընտան, եէտէրինտէ
թափսիլէնամէլէրի պուլունտուղու հալտէ,
Պուխարան ճէր թարաֆընտա քէլթ իւ-
կիւզար, վէ իվէք վէ մահուլաթը սայիրէ
միւսպարըն իլէ քիսպ ու քեար իլլէմէլէրի
խուսուսունա ըուխսաթ իթա գըլընաճաղը,
Պուխարա հիւթմարըն ճանիպինտէն Վիրանսա
տէվէթինին Թէհրան սէֆիլինէ պիլ վասը.
թա թէպիլը օլունմուշ, վէ քէյիլէթ սէֆի-
րիմիւսպիլէյի թարաֆընտան տէվէթի մէթ-
պուսաթ թիւճարէթ վէքէալէթինէ իշար վէ
ինհա գըլընմըշ իտուկի, փարիս զազեթա-
արընտա օգուենմագտէ տիր :

ՃԵՐԻՏԵ

— Մէքսիգա հիւթիւմէթի իլին պիլէթիգա-
տա պուլունան Մէքսիգա սէֆարէթի թա-
սաֆընտան կէօնիլլիւ ասքէր թահրիրինէ
գաղգընմըշ օլմաղին, պու խուսուսուն մէնն
սէ տէֆի իլին, Պէլէթիգա հիւթիւմէթի վիւ-
քէլա մէճիլսինտէ միւսաթէլէյի շէտիտէ վու-
գու պուլմագտէ օլտուղու, Վիրանսը զազե-
թալարընտա միւնտէրիճ տիր :

Լաթիգանըն Նիւ Լօրգ Էրալա զազե-
թասընըն վէրտիլի հալաթիսէ նազարէն,
Մէքսիգատա օլան Լաօփալը կէօնիլլիւ աս-
քէրէր, պէղայէթ պիր սէֆիլ հալտէ պու-
լունմագտէ իմիլէր :

— Մէմալիք Բուսիատա պուլունան Լէ-
հուսիլէր շիմտիյէ տէկին հուգուգու պէ-
լէտիյէտէն, վէ նէպտի հիւթիւմէթտէ մէմու-
րիյէթտէ գուլանըլմագտան մահրում պու-
լունմագտէ իլէն, Սալթանաթի Սալթի-
անըն կաղէթ նամ զազեթասընտա նազըլ-
աթընտա նազարէն, պուլունտան պէօյլէ Լէհիւ-
թանտա իպալէթ իւզըն պուլունան Լէհու-
սիլէրին տալի, ճէր պիր մէմուրիյէթտէ
իպթիմալ օլունմասընտա հուգուգու վէ ըուխսաթ
վէրիւմիլ Գիլա

— Վրէ կիւնէրի տօնարագ, իշլէյէն վա-
բօրլարըն վէ կէմիլէրին Եօլարընը քէնէն

իրմագ պուլարընը Կըլմագ, վէ Եօլարընա
տէվամ իթմէլէրին մուշիպ օլմագ իւզըն,
Բուսիանըն Տանճիկ շէհրինտէ, Էհլի մերա-
գըն պիրիսի, պիր նէվի ալէթ իճագ իթ-
միլ տիր :

Մէքսիգա ալէթ իբի իւշ արշըն Գալընը-
ղընտա պուլարըն գըլմագտա իմիլ :

— Ինկիլթէրա գըլալէաթ Սիթթորիա
հաղընթէրինին, զէվճէրի բրէնս Լալէրթին
վէֆաթընտան պէրու, Եաա ու մաթէմ իւզ-
րէ պուլունտուղու մալիւմտուր : Լօնտրա-
նըն Լաթէրնասիօնալ նամ զազեթասընա
նազարէն, Լօրտ Բալմէրթըն ճէնասպէրի թա-
րաֆընտան գըլալէա հաղընթէրինէ օլտուր
թէլը իթմէլէրի զըմընտա կէթիլէրի վիւք
չօգ ընճալար իւզէրինէ, փետրիսը 28 տէ
Պուքինկէմ փալէյս նամ սէրայտա վուգու
պուլմուշ օլան թահրիրի ասաթիլտէ հաղըր
պուլունմասընը վաա իթմիլ, վէ մուճիպինճէ
իճարսընտա պուլունմուշ տուր :

— Պու կիւնէրտէ Լօնտրատա Ղէյմ
Ղօնս իսմինտէ 62 նազընտա պիր ընէպէր
վէֆաթ իտուպ, սէպէպի մէվթի թէճէսիւս
օլունտուգտա, Տէքիմէր թարաֆընտան աճ.
ըշտան վէ սօղուգտան Էօլտիլիւ անլաշը-
մըշտուր :

Լօնտրատա աճըգտան ֆէվթ օլանլար էք-
սիք տէյիլ տիր, Լաթին պու իսթիյարըն վէ-
ֆաթընա սէպէպ, քէնտի թամաքեարընը
օլտուղու թէպէյիլին իթմիլտիր, չիւնքի գօյ-
նունտան 195 ինկիլը լիրասը, 13 թանէ 5
լիրալըգ պսնգնօթ, վէ 14 շիլին, Եանիյա
6517 ֆրանգ գատար ագճէսի չօվմըշ տըր,
վէ հաֆթատա պիր լիրատան զիյատէ վա-
րիտաթը վար իքէն, Տէր պիր շէյտէն քէն-
տուսինի մահրում իտուպ, սէֆալէթ իլինտէ
վէֆաթ իթմիլտիր :

— Ինկիլը զազեթասընըն պիրիսինտէ օ-
գուլունտուղունա նազարէն, կէչէն սէնէ Լու-
նանիսթանտա 10,500,000 լիպրա բամուգ
հասըլ օլուպ, 15 միլիսն 600 պին տրալսի-
յէ սաթըլմըշ տըր :

— Իբի սէնէտէն պէրու Վրանսա իլէ Ի-
թալա պէյնինտէ պիր տէմիր Եօլ ինշասը-
նա թէչէպիլիս օլունուպ, պու տէմիր Եօլ
իլին, Սէնի նամ քէպիր տաղը տէլէք իւ-
թիլա իթմիլինտէն, վիւք չօգ միւշքիլաթէ
վէ մէսարիֆաթը քիլլիյէյէ տիւշար օլտուգ-
լարընտան, Ս. Բօշլա նամ Ինկիլը սա-
րաֆը թարաֆընտան, մէքսիգա տէմիր Եօլուն
ինշասըն տէրուհտէ իտէն պէօյիք գուլմիան-
նայէ 10 միլիսն ֆրանգ իրալ իլէ, պիր ան
էվլէլ իսթամընա տէվամ օլունմասընա ար-
գուքէլ պուլունտուղուն պէյանը, Վրան-
սըլ զազեթալարընտա օգուենմուշ տուր :

— Իթալեա տէվէթինին ագճէճէ մուգա-
լիգասընա պիր մէաթը օլմագ իլին, Էնվայի
թէչէպիլիսաթտան սօնրա, մալիյէսինին հա-

լի, մէպուսինի միլէթ մէճիսի գամարաթընա
պէյան օլունտուգտա, 425 միլիսն ֆրանգ-
լըգ Եէնի պիր իսթիգրալա գարար վէրիլ-
տիկի, մարտ 14 թարիլլէ թուրքիստան կէ-
լէն թէլէկրաֆնամէտէն անլաշըմըշ տըր :

— Պու տէֆա մարտ 15 թարիլլէ փա-
րիստէն ալընան պիր գըլմա թէլէկրաֆնամէ-
տէն, կէլէճէք Լալիլ 18 ինտէ Լալիլիսին
մուհասէրէ Տէյնէթինտէն աղատէ գըլըն-
ճաղը աղաշըմըշ տըր :

Լինէ պին կիւնտէ ալընան թէլէկրաֆ
հալաթիսինէ կէօրէ, Վրանսանըն Սէնաթ-
մէճիսինտէ, իմքէրաթը հաղընթէրի թա-
րաֆընտան, Ելլ պաշընտա սէօյլէնիլէն
նուլթա ճէվապէն, թադտիմ գըլընաճագ օ-
լան լալիհա իւզէրինէ միւզաքէրաթա վէ միւ-
ճատէլէյէ պաշանըմըշ տըր :

ԻԼԿՆ

Լճիլ քիթապէթտէն Զուլէֆեան Վրի-
գոր էֆէնտի, Պիլիպ Լէնի խանըն Եօ-
գարուքի գարուսու տայիլէսինտէ 7 նիւմէր-
ու օտատա, հաֆթատա իւշ կիւն, Եանի
բաղար էրթէսի, չարչէմպիլ, վէ ճիւմաթ
էրթէսի կիւնէրի տաթ 8 տէն 10 ա գատար
մէմալիքի մահրուսէյի Էհանէտէ զայէթ
իւլ զայէ էլլէմ օլան լիսանը լէթաֆէթընտա-
նը Խիւրբիյի, բէք Գօլայ թարիգէր իլէ
տէրս վէրէճէկինտէն, արգուքէլ պուլունան-
լարըն մալիմու օլմագ իւզըն, Եանընա իւ-
թիտար գըլընմըշտուր :

— Իսթմնպօլտա Էիսար տիպի նամ մահէթ-
տէ քեային, գարամաճը Լիւնըն պէշ օտալը
պաղէլի, գուլուլու, սարընճը վէ մալիլէնիլ
խանէսի 350 պիրա արսա իւզէրինտէ օլտուղու
հալտէ սաթըլըգ օլտուղունտան, իսթէք ի-
տէնէրին, Եա սըրա օտալարընտա գուլում-
ճու Սիրուն աղա իլէ, վէ Եաթու Սէրէթի
խանընտա Էամամճեան Լարապետ աղա իլէ
կէօրիւմէլէրի իլան օլունուր :

— Բէնտի սանաթընտա շիմտիյէ գատար
իւշարըն մէհարէթ իթմիլ օլան Պ. Վ. Պաղ-
տասարեան նամ ֆօթօկրաֆ, մուսթիսարէթ
Ինկիլթէրատան վէ Վրանսատան Էնվայի Ե-
լէթէր ճէլպ իթմիլ օլուպ, վէ զայէթ թէմիլ
սուրէթտէ, վէ Էհլէն ֆիլաթ իւզըն ընսիմ-
լէր չըգարմայա պաշամըշ օլտուղունտան,
արգուքէլ պուլունանլարըն մալիմու օլմագ
իւզըն իլան օլունուր Մէքգուլուն ընսիմսա-
նէսի Մահմուտ բաշա պաշընտա, Վրանսը-
լար սօգաղընտա 5 նիւմէրուլ մաղաղա օլուպ,
3 թանէ ընսիմին գըլմէթի 15 զուրուշ, 6
թանէսինին 25 զուրուշ, վէ 12 թանէսինին
44 զուրուշ օլաճագ տըր, վէ թասվիր սահի-
պինին ըուլսաթը օլմատըգճա, թասվիրի
մէյտանէ ասըլմայաճագ, վէ քիմնէյէ սաթըլ-
մայաճագ տըր :

ՍԱՀԻԳ ՂԱԶԻԹԱ ՎԻ ԹԱՊԻԱՆԻ
Թ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ